CLEM
V
CONS

MAGV
1467

Exiui de ꝑadiso·dixi rigabo ortum
plātacōnū·ait ille celestis agrico-
la qui vere fons sapiētie verbū dei
a patre in patre manens genitū ab eterno.
Nouissime dieb⁹ istis fabricante scō spū in
vtero virginis caro factū exiuit homo ad
opus arduū redemptionis humāi generis
ꝑagēdū·exemplar sequēdo celestis vite ꝑ-
tēs hominib⁹ seipm. ¶ Verū ꝙ plerumqꝫ
mortalis vite sollicitudinib⁹ pressus homo
mentis aspectuꝫ ab exemplaris hmōi ꝯtui-
tu diuertebat. Verus noster salomon in so-
lo militātis eccīe ortū voluptatis inter cete-
ros quēdam fecit a ꝓcellosis mūdi fluctib⁹
elongatū·in quo quietius ac securius vaca-
retur·ꝯtēplandis seruādisqꝫ hmōi opibus·
exemplaris in hunc introiuit ipe ut rigaēt
ipm fecūdis aquis spuālis gratie ⁊ doctri-
ne. Hic ortus siquidē est fratrū minoꝝ san-
cta religio·que muris regularis obſuātie
firmiter vndiqꝫ circūclusa intra se solo ꝯtē-
ta deo adornatur habūde·nouellis plātacō-
nib⁹ filioꝝ·ad hunc veniēs dilectus dei fili⁹
mortificātis penitētie mirrā metit cū aroma-
tib⁹ q̄ suauitate mirra vniūsis odorem attra-
hētis sanctimonie circūfundūt. Hec est illa
celestis vite forma et regula quā descripsit
ille cōfessor xpi eximius scūs franciscus·ac
ſuādā a suis filijs v̄bo docuit ꝑiter ⁊ exēplo.
¶ Quā vēro dicte sancte regule ꝓfessores
ac emulatores deuoti vt alumpni ⁊ veri filij
tāti pr̄is affectabant sicut ⁊ feruenter affe-
ctāt ad purū et ad plenū p̄missaꝫ regulam
firmiter obſuaē. Attēdentes quedaꝫ que
dubiū poterāt afferre sensū·in ipius regule
serie ꝯtineri·ꝓ ipoꝝ declaratione hn̄da recur-
rerūt prudenter olim ad apicē aplice digta-
tis·ut certificati ꝑ ipsam cuius pedib⁹ etiam
ꝑ regulā sūt sbiecti·possent dnō pulsis cun-
ctis dubijs cū plena caritate cōsciētie deser-
uire. Hoꝝ aūt pijs ac iustis supplicatiōib⁹
plures p̄decessores nostri romani pontifices
successiue sicut dignū erat applicātes aures
et animuꝫ·declarauerūt ea que dubia videbā-
tur·ediderūt nōnulla·⁊ aliq̄ ꝯcesserūt sicut
expedire videbant fratrū ꝯsciētijs ac pure
obſuantie hmōi status. ¶ Verū ꝙ plerūqꝫ
vbi culpa non est eam timere solent ꝯscien-
tie timorate·q̄ in via dei qd̄cūqꝫ deuiū expa-
uescunt·non sūt ad plenū ex dictis declaratio-
nib⁹ dictorū oīm fratrū ꝯsciē quietate·quin
circa aliqua ad regulā ipoꝝ eūqꝫ statū ꝑtinē-
tia dubitacōnuꝫ in ipis fluctus aliqui oriā-
tur. Sicut ad aures nr̄as pluries·⁊ de ꝙ plu-
rib⁹ pblicis ⁊ ꝑuatis cōsistorijs est ꝑlatum.
Quapropter ꝑ ipos fratres nobis extitit hu-
militer supplicatū·quatenus p̄dictis dubijs
que occurrerūt ⁊ que pn̄t occurrere·in futu-
rū adhibere oportuna declarationis remedia
de benignitate sedis aplice curarem⁹. ¶ Nos
igitur cuius animus ab etate tenera pia de-
uotiōe afferbuit·ad hmōi ꝓfessores regu-
le et ad ordinem ipm totuꝫ·nunc aūt ex cōi
causa pastoralis regiminis quaꝫ immeriti
sustinemus ad fouēdos ipos·dultius ⁊ at-
tētius gr̄osis fauorib⁹ ꝓseqn̄dos·tāto ꝓuo-
camur ardentius quāto freqn̄tius intēta mē-
te reuoluimus fructus vberes quos ex eo-
rū exēplari vita ⁊ salutari doctrina·toti vni-
uersali eccīe ꝯtinue cernimus ꝓuenire·tam
pia supplicātium intentione ꝯmoti·ad pera-
gēdū diligēter qd̄ petit̄·studia nr̄a duxim⁹
ꝯuertenda·ipaqꝫ dubia ꝑ plurēs archiepos
et epos ⁊ in theologia mgr̄os·⁊ alios lr̄a-
tos ꝓuidos et discretos examinari fecimus
diligēter. ¶ Cum igitur in primis ex eo ꝙ
in dicte regule p̄ncipio habetur·Regula et
vita fratrū minorū hec est scꝫ·dn̄i ihu cristi
et scm̄ euāgeliū obſuare·viuēdo in obediē-
tia·sine ꝓprio·⁊ in castitate. Itē·infra finito ve-
ro anno ꝓbacōis recipiātur ad obediētiaꝫ
ꝓmittētes vitam istam semꝑ ⁊ regulā obſ-
uare. Item circa finē regle pauꝑtatē ⁊ hu-
militatē ⁊ sanctū euāgeliū dn̄i nr̄i ihu xpi·qd̄
firmiter ꝓmisimus obſuemus fuerit hesita-
tū·an fratres eiusdē ordinis ad omnia taꝫ
p̄cepta ꝙ ꝯsilia euāgelij ex ꝓfessiōe sue re-
gule teneantur. Quibusdā dicentib⁹ ꝙ ad
omnia Alijs aūt asserētibus·ꝙ ad sola illa
tria ꝯsilia videlicet·viuere in obediencia·in
castitate ⁊ sine ꝓprio et ad ea que sb verbis
obligatorijs ponūtur in regula obligātur.
¶ Nos circa hunc articulū p̄decessoꝝ nr̄o-
rū vestigijs inherentes ipmqꝫ articuluꝫ quo
ad aliqd̄ clarius ꝓseqn̄tes·dicte hesitationi
duximus rn̄dēdū·ꝙ cū votuꝫ determinatū
cuiuslibet·habeat cadere sup certo vouens
regulā nō potest dici teneri ex vi voti hmōi

ad ea consilia euangelica que in regł̄a non
ponūtur. Et quidē bt̄i francisci conditoris
regule hec ꝓbatur fuisse intentio. ex hoc ꝙ
quedā euangelica consilia in regula posuit
alijs p̄termissis. Si eni̇̄ ꝑ illud verbū regu=
la ⁊ vita fratrū minorū est hec ⁊c̄. intendis=
set eos ad oīa cōsilia euangelica obliga=
re. supflue ⁊ nugatorie quedā eorū suppssis=
cetis in regula expressiss. ¶ Cū aūt natura
termini restrictiui hoc habeat. ꝙ sic exclu=
dit ab ip̄o extranea ꝙ cūcta ad ip̄m ptinē=
tia cōcludit. declaramus ⁊ dicimus ꝙ dicti
fratres nō solū ad illa tria vota nude ⁊ ab=
solute accepta. ex ꝓfessione sue regule ob=
ligātur. sed etiā tenētur ad ea omia implē=
da q̄ sūt ptinētia ad h̄ tria. que regula ipsa
ponit. Nam si ad hec tria p̄dicta tantū ꝓfe=
sor ⁊ nude ꝓmittētes se s̄uare regulā viuē=
do in obediētia. castitate ⁊ sine ꝓprio. ⁊ non
ad omnia ɔtēta in regula. q̄ hec tria modi=
ficāt artarētur. ꝓ nichilo ⁊ vane ꝓferrētur
hec v̄ba ꝓmitto sup hanc regulam obs̄uaē.
exquo ex hijs verbis nulla obligacō nasce=
retur. nec tn̄ putādū est. ꝙ beatus frāciscus
ꝓfessores huius regule quātū ad omnia
ɔtēta in regula modificantia tria vota seu
ad alia in ipa exp̄ssa intēderit equaliter esse
obligatos. q̄n potius apte discernit ꝙ quo
ad quedā ip̄oꝝ ex vi verbi trāsgressio est
mortalis. ⁊ quo ad quedā alia nō. Cū ad
quedā v̄boꝝ ipoꝝ apponat p̄cepti vel eq̄=
pollētis eidē. ⁊ quo ad aliqua v̄bis alijs
sit ɔtētus. Itē ꝙ p̄ter ea que exp̄sse verbo p̄=
cepti ac exhortacōnis seu monicōis ponūt̄.
ponūtur in regula nonnulla v̄ba impatiui
modi negatiue vel impatiue vel affirmatiue ap=
posito inserūtur. hattenus extitit dubitatū
an tenerētur ad ista ut ad hn̄tia vim p̄cep=
ti. Et ꝙ ut intelleximus nō minuitur nūc h̄
dubiū. s̄ augetur ex eo ꝙ felicis recordacōis.
Nicolaus ppa. iij. p. n. noscitur declarasse. ꝙ
fratres ipi ex ꝓfessione sue regule sūt astri=
cti ad ea ɔsilia euāgelica que in ip̄a regula
p̄dicta p̄ceptorie vel inhibitorie seu sb̄ v̄bis
equipollētib⁹ exp̄mūtur. Et nichilominus
ad eorū oīm obs̄uātiam que ip̄is in eadē re=
gula sb̄ v̄bis obligatorijs indicūtur. suppli=
cauerūt p̄dicti fratres ut ad eorū ɔsciētias
s̄uādas declarari. que eoꝝ censeri debeant
p̄ceptis equipollētia ac obligatoria digna=
remur. ¶ Nos itaq̄ qui in sinceris horum
ɔsciētijs delectamur. attēdentes ꝙ in hijs
que anime salutē respiciūt ad vitādos gra=
uātes remorsus ɔsulte ps securior est tenē=
da. Dicimus. ꝙ licet fratres minores nō ad
oīm q̄ sub v̄bis impatiui modi ponūtur in re=
gula sic ad p̄ceptorū seu p̄ceptis eq̄pollētiū
obs̄uātiā teneantur. Expedit tamen ipsis
fratrib⁹ ad obs̄uādam puritatē regule et
rigorē ꝙ ad ea sicut ad eq̄pollētia p̄ceptis se
nouerint obligatos q̄ h̄ inferius ānotātur.
¶ Ut aūt hec que videri possunt equipol=
lētia p̄ceptis ex vi verbi vel saltē rōne mate
rie de qua agitur seu ex vtroq̄ sb̄ cōpendio
habeātur. Declaramus ꝙ illud qd̄ ponitur
in regula de nō hn̄do plures tunicas q̄ⁿ vnā
cū caputio. ⁊ aliam sine capucio. Itē de non
portādis calciamētis ⁊ de nō equitādo extra
casū necessitatis. Itē ꝙ fratres vestimētis vili=
bus induantur Item ꝙ ieiunare a festo om=
niū scōꝝ vsq̄ ad natale dn̄i ⁊ in sextis ferijs
teneantur. Itē ꝙ clerici faciāt diuinū officiū
scd̄m ordinem scē romane eccl̄ie. Item ꝙ mi=
nistri ⁊ custodes ꝓ necitatibus infirmoꝝ et
fratribus induendis sollicitā curam gerāt.
Itē ꝙ si quis fratrū in infirmitatē ceciderit
alij fratres debent ei s̄uire. Itē ꝙ fratres nō
predicent in epātu alicuius epi cū ab eo il=
lis fuerit interdictū. Itē ꝙ nullus audeat pe=
nitus ꝑplo p̄dicare. nisi a gn̄ali ministro. vel
alijs quib⁹ s̄m declaracōē p̄dictā id cōpetit
fuerit examinatus. approbatus. et ad hec insti=
tutus. Itē ꝙ frēs qui ɔgnoscerēt se non pos=
se p̄missā regulā spūaliter obs̄uare debeāt
et possint ad suos ministros recurrē. Itē ꝙ
omnia q̄ ponūtur in regula ad formā hītus
tam nouicioꝝ q̄ⁿ etiā ꝓfessoꝝ. necnō ad re=
cepcōnis modū ac ꝓfessionē spectātia. nisi
recipiētib⁹ quo ad habitū nouicioꝝ sicut
dicit regula s̄m deū aliter videat̄. Hec inq̄
oīa sūt a fratrib⁹ tanq̄ obligatoria obser=
uanda. Itē ordo ɔīter sensit. tenet ⁊ tenuit
ab antiquo. ꝙ ubicūq̄ ponitur in regula h̄
vocabulū teneātur. obtinet vim p̄cepti. et s̄=
uari dz a fratrib⁹ sicut tale. ¶ Ceterū ꝙ xpi
ɔfessor p̄dictus. agēdoꝝ et s̄uādoꝝ circa
recipiēdos ad ordinē ministris ⁊ fratribus
modū p̄bens. dixit in regula. ꝙ caueāt frēs

et eoꝝ ministri. ne sint solliciti de rebus suis
tp̄alibꝫ ut libē faciant de eis. quicq̄ ipis a
dn̄o fuit inspiratū. licentiā tn̄ habeant mini-
stri mittēdi eas ad aliquos deū timētes si
ↄsiliū requiratur. quoꝝ ↄsilio sua bona pau-
peribꝫ erogētur. ¶ Dubitauerūt ꝛ dubitāt
multi frēs. an liceat ipis de bonis ingredie-
tiū quicq̄ recipe si donet. et si ad dandū p-
sonis et ↄuētibꝫ possint eos inducē sine cul-
pa. si etiā ad disponendū de distribucōe re-
rū taliū debeāt ministri seu frēs dare ↄsiliū.
ubi ad ↄsulendū alij q̄ ex ipis ad quos in-
gressuri mittātur possint idonei inueiri. Nos
autē ↄsiderātes attēte intēdisse scm̄ sue re-
gule ꝓfessores quos fundauerat in maxia
paup̄tate ab affcū tp̄aliū reꝝ ipoꝝ ingre-
dientiū p dc̄ā v̄ba specialr̄ ꝛ totaliter elon-
gare. ut quantū est ex p̄te frm̄ ipoꝝ recep-
tio ad ordinē scā ꝛ purissima appareāt. et ne
aliquo mō oculū videretur hr̄e ad bona eo-
rū tp̄alia. s̄ ad ipos tm̄ diuino seruicio manci-
pādos. dicimus omnino debē tā ministros
q̄ frēs ceteros a dictis inductōibꝫ ad sibi
dandū ꝛ suasionibꝫ. necnō ꝛ a dandis circa
distribucōez ↄsilijs abstinē. cū p hoc ad ti-
mētes deū status alterius mitti debeāt. non
ad frēs. ut vere cūctis pateāt esse tā salubris
instituti p̄mi zelatores studiosi seduli ꝛ pfe-
cti. Cū vero facē de rebꝫ suis qd̄ dn̄s inspira-
bit. ipam qꝫ regulā ingrediētibꝫ liberū velit
esse. nō vidꝫ quī liceat eis recipe ↄsideratis
scꝫ eoꝝ necc̄itatibꝫ ꝛ moderaminibꝫ declara-
tionis iā dicte. si quid de bonis suis intrans
sicut ꝛ ceteris paupibꝫ p modū elemosine
libē velit dare. Cauere tn̄ in accepcōne ob-
latoꝝ taliū decet frēs. ne ex receptoꝝ quā-
titate nōbili p̄sumi possit sinister oculus cō-
tra ipos. Preterea cū dicatur in regl̄a. q̄ illi q̄
iam ꝓmiserūt obedientiā habeāt vnā tunicā
cū caputio. et aliā sine caputio qui hr̄e volu-
erint. Itē q̄ frēs omēs vestimētis vilibꝫ in-
duātur. nosqꝫ p̄dicta v̄ba declaramus equi-
pollere p̄ceptis. volētes hoc determinari ple-
nius. dicimus q̄ quantū ad numerū tunica-
rū. q̄ plibꝫ vti nō licet nisi in necc̄itatibꝫ que
hr̄i pn̄t ex regl̄a. fm̄ q̄ hūc passum memo-
ratus p̄d. n. plenius declarauit. Vilitatē autē
vestiū tā habitus q̄ interioꝝ tunicaꝝ. illā in-
telligi debē dicimus. q̄ fm̄ consuetudinē vel
ↄdicōnez p̄rie decat quantū ad colorē pāni
et p̄ciū vilitas merito reputari. nō enī quo
ad regiōes oēs p̄t determinatus vnus modus
in talibꝫ assignari. Hmōi etiā vilitatis iudi-
ciū ministris. custodibꝫ. seu gardianis du-
ximus ↄmittendū. eoꝝ sup hoc ↄsciās one-
rantes. ita tn̄ q̄ fuēt in vestibꝫ vilitatē. quo-
rū etiā ministroꝝ custodū et gardianoꝝ
iudicio eodē mō relinquimus p q̄ necc̄itate
pn̄t ipi frēs calciamēta portare. Deinde cū
duobꝫ tp̄ibꝫ annotatis in regl̄a. a festo oīm
scōꝝ usqꝫ ad natiuitatē dn̄i. maxīe quadra-
gesime in quibꝫ ieiunare tenētur inseratur in
eadē regl̄a. Alijs aūt tp̄ibꝫ nō teneātur nisi
sexta feria ieiunare. et ex hoc voluerūt aliqui
dīe. q̄ dicti ordinis frēs non tenētur nisi ex
cō decētia ad alia ieiunia. q̄ ad ista. declā-
mus debē intelligi. eos nō teneri ad ieiuniū
alijs tp̄ibꝫ p̄terq̄ in ieiunijs ab ecc̄ia insti-
tutis. nō est enī verisile q̄ vel institutor regle
vl' ec ↄfirmator absoluē ipos intēderit a fuā-
dis illis ieiunijs ad que de ↄmi statuto ecc̄ie
obligātur ceteri xp̄iani. ¶ Porro. cū dc̄is
scūs volēs frēs suos sup oīa a denarijs seu
pecunia esse totalr̄ alienos p̄cepit firmiter
fratribꝫ vniūsis. ut nullo mō denarios vel pe-
cuniā recipiāt p se. s̄ p interpositā psonā. istū-
qꝫ articulū declarās idē p̄d. n. casus ꝛ modos
posuit. quibꝫ fuatis a fratribꝫ. nō possint di-
ci p se vel p aliū pecunie receptoēs ↄtra regu-
lā vel sui ordis puritatē. dicimus frēs teneri
cauere summo ope. q̄ palijs causis ꝛ sub mo-
dis alijs q̄ ponit dicti p̄d. nr̄i declaracō. ad
dantes pecunias siue deputatos nūcios nō
recurrāt. ne si secus ab ipis attēptatū fuerit
trāsgressores p̄cepti ꝛ regle merito possunt
dici. Nā vbi aliquid alicui generaliter ꝓhi-
betur. qd̄ exp̄sse non ↄceditur. intelligitur
denegatū. Quō circa questus ois pecuīe ac
oblonū pecuiaꝝ receptō in ecc̄ia dei vl' alibi
cippi vel trunci ordinati ad offerēciū seu donā-
tiū pecunias reponendas necnon ꝛ quicum-
qꝫ recursus alius ad pecunias seu hn̄tes ip-
sas qui p declaracōz p̄dictā non ↄceditur.
Hec inquā omnia sunt eis simpliciter inter-
dicta. cū etiam recursus ad amicos speciales
exp̄sse tantū in duobus casibus fm̄ regulā
ↄcedatur. videlicet p necessitatibꝫ infirmoꝝ
et fratribꝫ induendis. idqꝫ pie et rōbiliter

ꝯſiderata neceſſitate vite· ad alias neceſſita=
tes frm̄ ꝓ tpe occurrẽtes ceſſantibꝫ elemo=
ſinis ſeu etiaꝫ ingruẽtes ſepedcũs predeceſ=
ſoꝛ duxerit extẽdendũ. ¶ Attẽdant fratreſ
p̄fati· ꝙ ꝓ nullis cauſis alijs q̄ꝫ p̄fatis vel ſi=
milibꝫ in via vel alibi recurrere licet eis ad
amicos huiuſmōi· ſiue ſint dantes pecũias
ſeu deputati p ipos· ſiue nũtij vel depoſitarij
ſeu alio quouis nomine appellẽtur· etiã ſi cõ=
ceſſi p eãdem declãtionẽ modi circa pecuniã
integre ſuarentur. ¶ Deniqꝫ cũ idem cõfeſ=
ſoꝛ ſũme affectauerit ſue regl'e ꝓfeſſores to=
taliter eſſe aſtrictos ab affectu ⁊ deſiderio
terrenoꝝ ⁊ ſpecialiter a pecunia ⁊ eius vſu
totaliter inexꝑtos· ſicut ꝓbat ꝓhibitio de
recipiẽda pecunia in regula ſepius repetit a=
curare fratres vigilãter neċe eſt· ꝙ ex cauſ
p̄dictis ⁊ modis hñtes pecũias deputataſ
p ipoꝝ neceſſitatibꝫ recurrẽ opoꝛtebit ad
tenẽtes ipas quicũqꝫ hij fuerint pñcipaleſ
vel nũtij in omnibꝫ ſic ſe gerãt ꝙ ſe cunctis
oſtẽdant in dictis pecunijs ſicut non hñt
penitus nil hr̃e. Qua ꝓpter p̄cipere ꝙ ⁊ qua=
liter pecunia expenditur· ꝯputumqꝫ exigẽ de
expenſa· eã quocũqꝫ repetẽ ſiue deponere· ã
deponi facere capſulaꝫ pecunie· vel eius cla=
uem deferre· hos actus ⁊ ꝯſimiles ſibi frẽs
illicitos eſſe ſciant· p̄dicta enim facere ad
ſolos dominos ptinet qui dederũt ⁊ eos q̄s
ipi deputauerũt ad hoc ipſum. Proinde cum
vir ſcũs pauptatis p̄miſſe in reglã moduꝫ
exprimẽs dixeit in eadẽ· frẽs nichil ſibi ap=
propriẽt· nec domũ· nec locũ· nec aliquã rẽ·
ſꝫ tanq̄ꝫ pegri ⁊ aduene in hoc ſclo in pau=
ptate ⁊ humilitate dño famulãtes· vadãt
ꝓ elimoſina ꝯfidenter. Sitqꝫ declãtuꝫ p nõ=
nullos p̄deceſſoꝛes nr̃os rõnos põtifi· hãc
approp̄riacõeꝫ intelligi debẽ tã in ſpeãli q̄ꝫ
etiã in ꝯñi· ꝓpt' qḋ ⁊ reꝝ oim ꝯceſſaꝝ obla=
taꝝ et donataꝝ fratribꝫ· q̄s ⁊ quaꝝ vſũ ſcꝫ
oꝛdini vel ipis fratribꝫ licꝫ hr̃e ꝓꝑetatẽ ⁊ do=
miniũ in ſe ⁊ ro· ec· recepert· dimiſſo ipis fra=
tribꝫ in tm̃ vſũ facti ſimpliciſ· Ad nr̃m fuerit
deducta examẽ· q̄ in oꝛdie fieri dicebãtur· et
videbãtur p̄dcõ voto ⁊ puritati oꝛdis repu=
gnare vꝫ· ut ea ꝓſequamꝰ· ex ipis quedã re=
ferimus indigne ꝙ ſe inſtitui hẽdes nõ ſo=
lũ ſuſtinẽt· ſꝫ ꝓcurãt. Itẽ ꝙ redditus ãnuoſ
recipiũt interdũ in tã notabili quãtitate ꝙ
ꝯuẽtus habẽtes totaliter inde viuũt. ¶ Itẽ
cũ ipoꝝ negocia etiaꝫ ꝓ rebꝫ tpalibꝫ in cu=
rijs agitãtur· aſſiſtũt aduocatis ⁊ ꝓcurato=
ribꝫ ⁊ ad inſtigãdũ eoſdẽ ſe ibidẽ pſonalit'
repñtant. Itẽ ꝙ cũ execucões vſiaꝝ ſuſci=
piũt volũtatũ ⁊ gerũt· ſeqꝫ intromittũt qñꝫ de
vſuraꝝ vel male ablatoꝝ diſpõibꝫ ſeu reſtõ=
nibꝫ faciẽdis. Itẽ ꝙ alicubi nõ ſoluꝫ exceſſi=
uos oꝛtoſ· ſꝫ etiã vineas magnas hñt· de q̄bꝫ
tã de oleibꝫ q̄ꝫ de vino multũ colligit' ad vẽdẽ=
dũ. Itẽ ꝙ tpibꝫ meſſiũ vel vindemiaꝝ ſic co=
pioſe granũ ⁊ vinũ mẽdicãdo vel aliũde emẽ=
do colligũtur a fratribꝫ· et in celarijs ⁊ g̃na=
rijs recondũtur ꝙ p anni reſiduũ et abſqꝫ
eoꝝ mẽdicacõe pñt tranſigẽ vitã ſuã. Itẽ ꝙ
eccleſiã vel alia edificia faciũt vel ꝓcurãt fieri
in quãtitate ⁊ curioſitate figure ac forme ac
ſũptuoſe notabiliter exceſſiua· ſic ꝙ nõ vi
dẽtur habitacula paupũ· ſed magnatũ· pa=
mẽta etiam eccleſiaſtica in pleriſqꝫ locis tam
multa hñt ⁊ tã notabiliter p̄cioſa· ꝙ exce=
dũt in hijs magnas eccleſias cathedrales.
Equos inſup ⁊ arma in funeralibꝫ eis obla=
ta receperũt indiſtincte cũ ꝯñitas fratruꝫ
et ſpecialiter rcõres ipius oꝛdinis aſſerebãt
ꝙ p̄dicta ſeu plura ex ipſis in oꝛdine non
fiebãt. Quo ⁊ ſi qui repiũtur rei in talibꝫ ri=
gide puniantur· necnõ ꝯtra talia ne fiãt ſũt
facta pluries ab antiquo ſtatuta in oꝛdine
multũ ſtricta. ¶ Cupiẽtes g̃ nos ipſoꝝ fra=
trũ ꝓuidere ꝯſciẽtijs ⁊ cũcta dubia quãtuꝫ
poſſibile nobis eſt de ipoꝝ pectoꝛibꝫ remo=
uere· ad p̄dicta modo qui ſequitur rñdemꝰ.
Cũ eni ad veritatẽ vite ptieat· ut id qḋ ex=
terius agitur· interioꝛẽ mẽtis diſpõꝫ ⁊ habi=
tũ repñtet· neċe hñt frẽs qui ſe ex ꝓꝑacõne
tãta ⁊ a tpalibꝫ abſtraxert ab omni eo qḋ
dc̄e approp̄acõi cẽſꝫ vel poſſꝫ videri cõtrariũ
abſtinere. Quia g̃ in ſucceſſiõibꝫ tranſit
nõ ſolũ vſus rei· ſꝫ ⁊ dñiũ ſuo tpe in heredeſ
fratres aũt p̄fati nichil ſibi in ſpeciali acq̃=
rere· vel eoꝝ oꝛdini pñt ⁊ in cõmuni decla=
rando dicimus ꝙ ſucceſſionũ que etiam ex
ſua natura indrñter ad pecuniaꝫ et etiã ad
alia mobilia ⁊ immobilia ſe extẽdũt ꝯſidera=
ta ſui puritate· vel pauptate nullatenus ſũt
capaces· nec licet eis valoꝛẽ hereditatũ tali=
um vel tantã eoꝛũ ptẽ qḋ p̄ſumi poſſꝫ hoc in
fraudem fieri quaſi ſb̄ modo ⁊ forma legati

dimitti sibi facere. vel sic dimissa recipe. q̃n
potius ista sic fieri ab ipis simplr̃ ꝓhibem⁹
cũ q̃nq̃ʒ ãnui redditus intra immobilia cẽse=
antur a iure. ac hm̃oi redditus obtinẽ pau=
ꝑtati ⁊ mẽdicitati repũgnat. nulla dubita=
cõ est ꝙ p̃dictis fratribꝫ redditus quoscũʒ
sicut ⁊ possessiones vel eoꝝ etiam vsũ. cũ eis
etiam nõ repiatur ɔcessus recipe vel hr̃e cõ=
dicõne ɔsiderata ipoꝝ nõ licet amplius. cũ
nõ solũ qd̃ malũ esse dinoscitur. ʒ ⁊ oĩe qd̃
spẽʒ habet mali sit a viris perfectis specia=
liter euitãdum. Ex talibꝫ aũt assistẽtijs in
curijs ⁊ instigacõibꝫ cũ de rebꝫ agitur in
ipoꝝ ɔmoda conuĩtendis credũt verisimili=
ter ex hijs q̃ foris patẽt. de quibꝫ hñt homi=
nes iudicare in ipsis rebꝫ fratres ⁊ assisten=
tes aliq̃d q̃rẽ nullo mõ tanꝙ suũ nullaten⁹
debent hm̃oi voti ⁊ regl̃e ꝓfessores se talibꝫ
curijs ⁊ litigiosꝭ actibꝫ immiscere. ut ⁊ testi
moniũ habeant ab hijs que foris sũt et pu=
ritati satisfaciant voti sue. ut euitetur ꝑ hoc
scãdalũ ꝓximoꝝ. Verũ etiam cũ dc̃i ordis
fr̃es nõ solũ a r̃cepcõe ꝓꝑetatis dominio. siue
vsu ipsius pecunie: Verũ etiaʒ a ɔtrectacõ=
ne qualibet ipsius. ⁊ ab ea sint penitus alie=
ni quẽadmod̃ sepedictus p̃decessor noster
in declãtiõe hm̃oi regule plane dixit. Cũ=
qʒ hm̃oi regule ⁊ dicti ordinis ꝓfessores. ꝙ
ꝓ nulla re tꝑali pñt in iudicõ expiri p̃dc̃is
fratribꝫ nõ licet nec ɔpetit. sed potius cõside=
rata sui puritate status dñt sibi scire inter=
dictũ. ꝙ huiusmõi execucõibꝫ et dispẽsa=
cõibꝫ se exponant. Cũ hec igit̃ sepius abs=
qʒ litigio vel ɔtrectacõe pecunie vel ammini=
stracõe nequeãt expediri Veruʒ tñ in hijs
exequẽdis dari ɔsiliũ ipsoꝝ statui nõ obsi=
stit. Cũ ex hoc ipis ẽca bona tꝑalia. nulla iu=
risdictõ. actõ in iudicio. siue dispensatio tri=
buatur. Licet vero nõ solũ sit licitũ. sed ⁊
multũ ɔueniens rõni. ꝙ fratres qui in labo=
ribꝫ spiritualibꝫ orationis ⁊ studij sedulo
occupãtur. ortus ⁊ areas habeãt cõpetẽtes
ad r̃collectõʒ sui. interd̃ ad se ipsos post la=
bores hm̃oi totaliter deducẽdos. necnõ ad
hñda nec̃ia. ortalitia ꝑ seipsis hr̃e. cũ ortos
aliquos vt colant olera ac alia ortalitia p̃=
cio distrahãtur. necnon ⁊ vineas. repung=
nat sue regl̃e ac ordis puritati. sicut ꝙ dict⁹
p̃decessor declãuit. ac etiam ordinauit. ꝙ si
talia ad vsus ꝓxime dictos vtputa agruʒ
vel vineaʒ ad colẽdũ ⁊ ɔsimilia fratribꝫ le
garẽtur. ꝑ oĩeʒ mod̃ fr̃es a recepcõe taliũ
abstineret. Cũ etiaʒ p̃missa hr̃e vt p̃ciũ fru=
ctuum suis tꝑibꝫ habeãtur ad naturã ⁊ for=
mam ꝓuẽtuũ appropinquet. Rursus cũ
predictus sanctus tã in exẽplis vite ꝙ ver=
bis regule ostẽderit se velle ꝙ sui fratres et
filij diuine ꝓuidentie innitẽtes suos in deum
iacerent cogitatos. q̃ volucres celi pascit
que non congregant in horrea. nec seminãt
nec metũt. non est verisil̃e voluisse illũ ipos
hr̃e granaria vel celaria vbi q̃tidianis men=
dicacõibꝫ deberẽt separe posse transigẽ vi=
tã suam. ⁊ idcirco non ex timoẽ leui laxare
se deberẽt ad ɔgregacões vel obs̃uacões
hm̃oi faciendas. Sed tũc tñ cũ essʒ multũ
credibile ex iam exꝑtis. ꝙ non possent vite
necessaria aliter inuenire. hoc aũt ministro=
rũ et custodũ simul ⁊ sepatim in suis ammi=
nistracõibꝫ ⁊ custodijs cũ gardiani ⁊ duo=
rũ de ɔuẽtu loci discretoꝝ sacerdotum. ⁊ ãti=
quorũ in ordine frm̃ ɔsilio ⁊ assensu duxe=
rimus iudicio relinquẽdũ. eoꝝ sup h̃ spãli=
ter ɔscientias onerãtes. Hic est etiam ꝙ cũ
vir sanctus fr̃es suos in pauptate sũma ac
humilitate fundare voluit. quo ad effectũ
ꝑiter ⁊ affectũ. sicut fere regula tota clamat.
ɔuenit ipis ꝙ nllõ mõ deinceps fieri faciãt
vel fieri sustineant ecclesias vel alia quecũqʒ
edificia q̃ ɔsiderato fratrũ inhabitãtiũ nu=
mero excessiua multitudine et magñtudine
debeant reputari. Ideoqʒ volumus ꝙ vbiqʒ
in suo ordine deinceps tꝑatis ⁊ huĩlibꝫ edifi=
cijs sint ɔtẽti. ne hinc tãti pauptati ꝓmisse
qd̃ patet oculis cõtrariũ foris clamet. Quã
uis etiã pamẽta ⁊ vasa ecclesiastica ad ho=
norẽ diui nominis ordinẽtur. ꝓpter quẽ oĩa
fecit ipse deus. tñ qui absconditoꝝ est con=
ditor. ad animũ sibi ministrantiũ respic̃ pñ=
cipaliter non ad manũ. nec ꝑ illas sibi vult
s̃uiri q̃ suoꝝ s̃uitoꝝ ɔdicõne ⁊ statui dis=
sonarent ꝓpter qd̃ sufficere dñt eis pam̃ta
et vasa ecclesiastica decẽtia in numero ⁊ in
magnitudine suffitiẽtia ɔpetẽter. supfluitas
autẽ. nimia preciositas. vel quecũqʒ curio=
sitas. in hijs seu alijs quibuscũqʒ nõ potest
ipsoꝝ ꝓfessioni vel statui ɔuenire. cũ eni sa=
piant thesauri racõnem. seu copiã. pauptati

tātē quo ad huāanū iudiciū r̄deo gāt manife=
ste. Qua ꝓpter ꝑmissa fuaria frib⁹ volum⁹
et mādam⁹. ¶ Circa equoꝝ et armoꝝ obla=
cōnes illud decēnimus in ōmib⁹ ⁊ ꝑ oīa fuā=
dū. q̄d ꝑ declaratiōnē in pecuniarijs noscitur
elemosinis diffinitū. Ex ꝑmissis aūt succre=
uit nō parū scrupulosa q̄o int̄ frēs. vz vtrū
ex sua ꝓfessione regle obligētur ad artū ⁊
tenuē siue paupem vsū reꝝ. quibusdaz ex
ipis credētib⁹ ⁊ dicētib⁹. ꝙ sic quo ad dn̄iū
reꝝ hn̄t ex voto abdicacōem artissimā. ita
ipis q̄ ad vsū artitudo maxia ⁊ exilitas est
indicta. Alijs in otrariū asserētib⁹. ꝙ ex ꝓ=
fessione sua ad nullū vsū pauꝑū q̄ nō exp̄=
matur i regla obligātur. lz teneātur ad vsū
moderatū tp̄ātie sic ⁊ magis o decēti q̄ ce=
teri xp̄iani. Volētes itaqz osciaꝝ ꝑdictoꝝ
frm̄ ꝓuidē quieti ⁊ hijs altcatiōib⁹ finē daē.
declārādo dicimus ꝙ frēs miores ex ꝓfessio=
ne sue regle spēālit obligātur ad artos vsu
seu paupes q̄ in ipoꝝ regla otinētur. et eo
oblacōis mō sb quo otinz seu ponit regula
dcōs vsus. Dīc aūt sic aliq̄ asserē ꝓhibent.
ꝙ hēticū sit tenē vsū paupere includi vel nō
includi sb voto euāgelice pauptatis. ꝓsum=
ptuosū ac temerariū iudicamus. ¶ Demū
qr ex eo ꝙ dcā regla ꝑ q̄s et vbi fiei debeat
ministri gn̄alis electō tradēs nullā fecit de
ministroꝝ ꝓuīcialiū elcōe vel instōne peni=
tus mencōez. oriri sup hoc potuit dubitacō
int̄ frēs. Nos volētes posse ipos clare ac
secure ꝓcedē in ōmib⁹ fc̄is suis. declāamus
statuimus ec̄ ⁊ ordinamus i hac ostōne in
ꝑpetuū valitura. ut cū alicui ꝓuīcie de mistro
fueit ꝓuidendū. ipius ministri electō penes
caplm̄ ꝓuīciale resedeat. quē idē caplm̄ die
q̄ fueit ogregatū facē teneat. Ipius aūt cō=
firmacō ad ministrū ꝑtieat gn̄alē. Et siqui=
dē ad elcōez hmōi ꝑ formā scrutinij ꝓcedat.
votis in diūsa diuisis elcōes ples in discor=
dia celebrare otīgat. illa q̄ in maiori pte ca=
pituli numēo nulla zeli vel meiti collacōne ā
osideracōe hita fueit celebrata. excepcōne
seu otradictōe q̄cūqz alterius ptis nō ob. ꝑ
dcm̄ gn̄alez ministrū de osilio discretoꝝ de
ordie. ꝑus tn̄ ex officō ꝓut spectat ad ipm
diligēti examiacōe ꝑmissa ofirmetur ⁊ infir=
metur. ꝓut eis s̄m deū visū fueit expediē. et
si fuerit infirmata. ad caplm̄ ꝓuīciale electō
hmōi reuertatur. ¶ Ceteꝝ si caplm̄ memo=
ratuz die ꝑdicta ministrū eligē ꝑtermittat
ex tūc ministri prouīcialis ꝓuisio ad gene=
ralē ministrū libē deuoluatur. Verū si mini=
stro ꝑdicto ⁊ caplo gn̄alib⁹ ex certa mani=
festa ac racōnabli causa vidētur alio q̄ in ꝓ=
uītijs vltramarinis. ybernie. grecie. seu ro=
menie quib⁹ hactenus alius ꝓuidendi mo=
dus dr̄ ex causa certa ⁊ racōnabili fuisse ser=
uatus expedire ꝑ ministrū ꝓuīialē. ⁊ ꝑ mi=
nistrū gn̄alem cū ꝓboꝝ osilio ordis potius
q̄ ꝑ capli elcōz ꝓfici in ꝓuītijs ybnie vltra=
marinis irrefregabliter. In rōna vēo vel gre=
cia qn̄ minister dcūs ꝓuīie morāetur vel ab=
soluētur circa mare illa vice fuetur absqz do=
lo ptialitate ⁊ fraude. sup quo eoꝝ osciēnti=
as oneramus ꝙ sup hoc dcūs minister cuz
dcōꝝ ꝓboꝝ osilio duxeit ordinādū. In de=
stitucōe vēo dcōꝝ ministoꝝ ꝓuīcialū fuai
volumus q̄d sup h hactenus de ipo ordie=
extiterit obfuatū. ¶ Ceteꝝ si otigēt eosdē
ministro gn̄ali carere ꝑ vicariū ordinis fiat
sup h q̄d faciēdū fueit ꝑ eūdē ministrū usqz=
quo ꝓuisū fuerit de gn̄ali ministro. ¶ Porro
si q̄d de huiusmōi ꝓuīciali secus attēptari
forte otigerit illd ipo fcō sit irritū ⁊ inane.
Nulli ḡ oīo homi liceat hāc paginā nr̄aꝝ
declacōnū. dcōꝝ omissiōis. respōsiōis ꝓhibi=
cōis. ordinacōis. mādati. ostōnū. iudicacō=
nū ⁊ uolūtatū infringē. vel ei ausu teme. ⁊c̄.

Constitucō execrabilis Johannis pape xxij.

Ohānes eps̄ fuus fuoꝝ dei ad ꝑpetuā rei
memoriā. Execrablis quorūdā taz religio=
soꝝ q̄ secularīū ambicō. q̄ sp plus ambiēs
eo magis sit insaciablis quo sibi āplius in=
dulgetur. ⁊ improbitas importuna petētū
a nobis ⁊ ꝑ decessorib⁹ nr̄is romanꝫ pōtificib⁹
nō tā obtinuisse q̄ extorsisse plerūqz noscit.
et vnus interdū etiā ad vnū bn̄ficiū ecc̄iasticū
minus idoneus diuersis ecc̄is. nedū vicinis
sed ab inuicē lōge distātib⁹. ymmo nōnūq̄
in diuersoꝝ regnoꝝ ptib⁹ situatis pluresqz
q̄ duas aut tres vel plures etiaz dig̃tates
ꝑsonatus officia seu ꝑorātus. diuersa benefi=
cia ecc̄iastica curā animaꝝ hn̄tia possit dispē=
satiē cū alias nō liceret de iure cōmuni reci=
pe ac simul licite retinere. ¶ Vnde inter cete=
ra incōueniētia sbscripta sequūtur. Qd in=
terdū videlicz vnus q̄ vnicū quāuis modicū

vix officiū implere sufficeret. plurimoꝝ sibi
vendicat stipendia. q̄ mltis l̄ratis viris vite
puritate ac testimonio bone fame pollētibꝫ
qui mēdicāt. possint habūde sufficere. eq̄ di-
stribucōne collata. hn̄tibꝫ ip̄a paratur va-
gādi materia. diuinus cultus minuitur. ho-
spitalitas in ipsis bn̄ficijs debita nō ſuatur.
Et dū nō sūt in vnaq̄qꝫ regiōe rectores ec-
clesiaꝝ detrahitur ꝯmodis ⁊ honoribꝫ. que
carētes defensione. auxilio. in iuribꝫ suis et li-
bertatibꝫ mltipliciter collabūtur ruinis. peri-
unt edificia nobilia q̄ magnificētia extruxe-
rat decessoꝝ. et qđ amarius ē dolendū. aīa-
rū cura negligitur. ac vicioꝝ fontibꝫ fomētū
ꝑiculose p̄betur. Nos itaqꝫ tot malis tātisqꝫ
discriminibꝫ occurrē cupiētes. oēs ⁊ singu-
las dispensacōnes sup recepcōne ⁊ retenti-
one pluriū dignitatū. ꝑsonatuū. administra-
tionū. officioꝝ. p̄oratuū. ā bn̄ficioꝝ quibus
cura aīaꝝ sit annexa. sub quacūqꝫ forma vel
exp̄ssione verboꝝ. a nobis vel dictis p̄đ. no-
stris cuicūqꝫ ꝑsone ꝯcessas. Cardinalibus
tn̄ scē ro. ec. qui circa nos vniuersali ecc̄ie s̄-
uiendo. singulaꝝ ecc̄liaꝝ ꝯmoditatibꝫ se
impendūt. Ac regū filijs qui ꝓpter sublimi-
tatē eoꝝ et generis claritatē sunt potiori p-
rogatiua ⁊ gr̄a extollēdi dūtaxat exceptis.
Deliberacōne sup hoc cū fratribꝫ nr̄is habi-
ta diligenti. de ip̄oꝝ consilio ⁊ ex certa nr̄a
sciētia in forma subscripta duximus taliter
moderādas. q̄ per moderationē nr̄aꝫ effre-
natā circa easdem ꝑsonas. taliū beneficioꝝ
multitudinē refrenemus. ip̄iqꝫ impetrantes
fructu dispensationū hm̄oi taliter non fru-
strentur. ¶ Statuimus itaqꝫ et de fratruꝫ
ꝯsilio ordinamus. q̄ obtinētes nunc ex dis-
pensatiōe legitima pluralitatē huiusmodi
dignitatū. ꝑsonatuū. officioꝝ aut p̄oratuū.
seu bn̄ficioꝝ que alias absqꝫ dispensacōne
obtinere nequeāt. vnū tm̄ ex dignitatibus
ꝑsonatibꝫ. prioratibꝫ. officijs. ecc̄ijs. vel bn̄-
ficijs hm̄oi quibus imminet animaꝝ cura
cū dignitate. ꝑsonatu vel officio. p̄oratu. ec-
clesia vel bn̄ficio sine cura. que haberi malu-
erint p̄textu dispensationis sufficiētis circa
id eisdē indulte possint licite retinere. qui
tamen teneātur eligere infra mensez nume-
randū a tempore noticie ꝯstitutionis illius.
ceteris bn̄ficijs cū cura vel sine cura q̄ ipius

dispensationis pretextu tenebāt. et que alias
nō poterant de iure absqꝫ dispensatiōe licite
retinere. et q̄ nos ex nūc vacare decernimus.
coram ordinarijs sub testimonio publico.
infra idem tempus verbaliter ⁊ realiter cū
effectu dimissis. absqꝫ eo q̄ ad illa nunq̄ si-
ne noua collōne ab eo qui facere potuerit
facienda redire. aut eoꝝ ammministracōni
se immiscere p̄sumāt. Alioquin tam hijs q̄
alijs omnibus beneficijs que v̄tute hm̄ōi
nostre moderationis retinere poterāt ut p̄-
fertur sint ipso iure p̄uati. et ꝑsus inhabiles
ad silia beneficia obtinēda. ¶ Per hoc aūt
hijs qui dignitates. ꝑsonatus vel officia. ā
alia beneficia curam animaꝝ habentia. ex
dispensatione que ius tribuat iuxta nostraꝫ
moderationē prescriptā obtinent. et alia si-
milia bn̄ficia q̄ nostroꝝ vel eorundē p̄decel-
soꝝ auctoritate l̄raꝝ exspectant. cū quibus
est ut cum illa vacauerint recipere et vna cū
obtentis licite retinere valeant dispensatuꝫ
nolumus derogari. quī ea dū vacabūt infra
dicti tp̄is spaciū possint eligere. et dimissis
alijs recip̄e in forma prescripta. ac licite re-
tinere. penas similes incursuri qui huic pre-
sumpserint ꝯtraire sanctioni. ¶ Porro. q̄
quorundā oculos sic auare cupiditatis vi-
ciū excecauit. q̄ plura talia beneficia simul
absqꝫ dispensatione canonica retinē p̄sumāt.
Nos de illis presenti decreto statuimus. ut
omnia ⁊ singl̄a beneficia sic detenta. illo tamē
retento quod vltimo receperāt. dummodo
in eo ex collacōne canonica ꝯpetat ius eisdē.
infra tempus ut p̄scribitur limitatum. verbo
vel facto. ac sine fraude corā ordinarijs sb̄
testimonio sil̄r publico dimittere teneantur.
quod si nō fecerint. etiam illo sint ipso iure
priuati in quo ius eis alias ꝯpetebat. et ina-
biles penitus ad quecūqꝫ ecclesiastica bene-
ficia obtinenda censeantur. ¶ Qui vero de-
inceps receperint dignitatē vel ꝑsonatū. seu
officiū. aut aliud bn̄ficium curā aīarum ha-
bens annexaꝫ. si antea simile beneficiū obti-
nebant. illo ipso iure postq̄ secūdi possessio-
nem habuerint. vel per eos omni dolo ⁊ frau-
de cessantibꝫ quominus habeāt steterit. pri-
uati noscantur. absqꝫ more dispendio in or-
dinarioꝝ manibꝫ dimittere debeāt pari mō.
Alioquī extūc sint ipso iure scđo priuati. Et

nedū ad sacros suscipiēdos ordines· quin
etiā ad b̄n̄ducꝫ q̄dcūqꝫ aliud b̄n̄ficiū ecclesi-
asticū inabiles reputētur. Que om̄ia et sin-
gula b̄n̄ficia vacatura vt p̄mittit̄ vel dimis-
sa n̄re et sedis aplice dispōni de fr̄m n̄roꝝ
ꝯsilio reſuamus. ¶ Inhibētes ne quis pre-
ter romanū pontificē quacūqꝫ sit sup hoc au-
ctoritate munitus de hm̄oi b̄n̄ficijs disponē
vel ēca illa p via p̄mutacōis vel alias innoua-
re quoquo mō p̄sumat. Nos enim si secus
actū seu attēptatū fuerit· irritū decernimus et
inane. Ceterū ordinarios intelligimus in ca-
sibꝫ sup̄ dc̄is epos in quoꝝ ciuitatibꝫ a dio-
ces· ꝯsistūt b̄n̄ficia· si aliq̄d eoꝝ q̄ dn̄t ſm p̄-
missa dimitti· aut ipsi qui ea dn̄t dimittere
ꝯmorātur· vel ecclesijs cathedralibus vacā̄
capitula earundē a ijdez de beneficijs tam di-
missis Ꝙ ut premittitur perditis· nos vel apo-
stolicā sedem certificare studeant Ꝙ p̄mum
ꝯmode poterūt indilate· ut de illis salubrit̄
disponere valeamus. ¶ Quātum autem ad
modificacōnem attinet antefactam· illa dū-
taxat et non alia beneficia ecclesiastica quo-
cunqꝫ nomine nuncupentur curam animaꝝ
habere censemus· que prochias habent in
quibus est animaꝝ cura· non per vicarios
perpetuos sed per rectores aut ministros
beneficioꝝ ip̄oꝝ vel illoꝝ tpales vicarios
exercenda· Necnon etiam illa quoꝝ mini-
stris racōne beneficioꝝ hm̄oi ꝯpetit visita-
re inquirē· procurationeꝫ· recipere· suspen-
dere· excommunicare· seu ab excommunicacō-
nis et suspensionis sentencijs absoluere de
consuetudine vel de iure· iuribꝫ alijs de ani-
maꝝ cura loquētibꝫ in suo robore quo ad
cetera p̄mansuris. Nulli ḡ omnio hominuꝫ
liceat hanc paginā nostoꝝ moderationis
statutorū· ꝯstitutionū· reseruationū· inhibi-
tionū et voluntatum infringere· vel ei ⁊c̄.
Datum a uinioñ· xiij· kl̄n· decembris. Ponti-
ficatus nostri· Anno secundo.

Circa lecturã arboris diuersis olim
diuersũ modũ tenentibꝫ Johẽs de
deo hyspanus post illos lcũre ipiꝰ
arboris nouũ moduz assumẽs p suas metri=
cas reglãs. ipius intellectũ nisus fuit apire.
Sed ꝑpter multitudinez reglaꝝ et vsuũ ob=
scuritatẽ. aliquibꝫ notũ ignotũ. alijs igno=
tuz ignocius reddidit. Attendens igitur
ego Jo. andree. inter decretoꝝ doctores mi=
nimus ꝛ indignus. inuẽtionẽ arboris ex eo
fuisse. ut hñtibꝫ materiã ꝯsanguĩnitatis ꝛ affi=
nitatis ignotã nota. et hñtibꝫ notaz ex ocu=
loruz inspectõne notissima fieret. antiquoꝝ
scͥpta reuolui. et put expedire credidi cõpi=
laui. Primo querẽs ad vtramqꝫ arborẽ. ad
quid fuerit inuẽtio arboris necia. Scdõ an
sit autẽtica. Tercõ ad q̃d in volũie decẽtaliũ
repetita. que olim fuẽat in decretis. Prime
questionis ex supius dcĩs patuit solo ꝓba=
tio enĩ ad oculũ alias vincit. insti. de g̃di. C.
agnacõis. xx vij. q. i. nec aliqua. Ex ostensi=
one enim facti quedã melius ꝑcipiũtur q̃
e locucõe. de dona. aplice. v. fi. Hinc est q̃
agroꝝ mensio sbicit̃ oculis. x vi. q. iij. inter.
de p̃scp̃. q̃a indicãte. C. fini. regũ. l. iij. Ven=
tris inspectõ an mulier sit p̃gnãs. ff. de ven.
inspi. l. i. in pñ. Locoꝝ pudicicie inuestigacõ.
an mulier sit uirgo. de ꝓba. ꝓposuisti. an ar=
ta. de fri. et male. fraternitatis. vel alr̃ impe=
dita. e. t. ex lr̃is. Iniurie an sit atrox extiacõ
. ff. de fer. l. ij. Et lr̃e papales an sint vere vel
false. de cĩmi. fal. licet. ¶ Ad scdm̃ dic q̃ ar=
bor autẽtica ẽ. qd̃ patet ex canonibꝫ ysidori
et Allexãdri. xxx v. q. v. c. i. ij. et vlti. ¶ Ad
terciũ dic q̃ q̃ in decẽtis de ꝯsanguĩnitate ꝛ af=
finitate tractatur. vtile fuit ibi arborẽ ponẽ.
Et q̃ in decẽtalibꝫ ẽ idẽ tractatus. etiã in hoc
volũie vtile fuit repeti. ex eo maxime q̃ ne=
mini venit in dubiũ id satis esse validũ. satis=
qꝫ famosũ qd̃ repetita lectõ ꝓbat. C. de emẽ.
iusti. co. l. vna. Itẽ ex eo q̃ ãtiqui canones
circa materiã illã multũ fuerẽt correcti. vnde
expediens fuit ꝺm statum nouoꝝ iuriũ an=
tiquam arborem decidere.

Deinde ad arborẽ ꝯsanguĩnitatis spãli=
ter descendamus. Et primo queritur
quid sit consanguinitas. et vnde dicatur:
quid linea: quid gradus: Scdõ queritur.
quomodo arbor formetur: et quare sic for=
metur: et quare sic punctetur: Et interfere=
mus reglãs p quas ꝯgnoscũtur g̃dus. De=
mũ ponemus quedã notãda ꝛ quasdã que=
stiones. ¶ Ad p̃mũ dico q̃ ꝯsanguĩnitas est
attinẽtia p̃sonaꝝ ex eo ꝓueniens. q̃ vna de=
scendit ab altera. vel ambe ab eadẽ. vel est
vinculũ p̃sonaꝝ ab eodẽ stipite descendẽ=
tiũ carnali ꝓpagacõne ꝯtractũ. qd̃ satis est
idẽ. Dicit̃ autẽ ꝯsanguĩnitas quasi sanguĩnis
vnitas. a cõia sanguĩne. q̃ de cõi sanguĩne de=
scendũt. Et quo ad ꝓhibicõem ꝯiugij nõ
distinguo. an tales ꝯsanguinei sint ꝓducti
ex vxorio coitu. vel ex fornicario. qd̃ ẽ exp̃s=
suz. s. de ꝓba. p tuas. Linea vero ẽ collectõ
p̃sonaꝝ ab eodẽ stipite descendẽtiũ. g̃dus
ꝯtinẽs ꝛ numeros distinguẽs. Et ẽ triplex
linea. scꝫ g̃duũ descẽdẽtiũ. ascẽdẽtiũ. et colla=
teraliũ. ut. J. patebit. et. ff. d̃ g̃dibꝫ. l. i. et. l. iu=
ris ꝯsultus. Gradus ẽ habitudo distantiũ
p̃sonaꝝ qua ꝯgnoscit̃ quota agnacõis vel
cognacõis distantia. due p̃sone inter se dif=
ferũt. Et dicũtur g̃dus ad silitudinez g̃duũ
scalaꝝ. vel locoꝝ ꝓcliuiũ. q̃ ita g̃dimur de
ꝓxio in ꝓximũ. ff. de g̃dibꝫ. l. iuris ꝯsultus.
. C. g̃dus. ¶ Format̃ aũt sic arbor. p̃mo vide
cellulas ascendẽtiũ. scdõ descendẽtiũ. demũ
collateraliũ. Ascende sup cellulã vacuã que
remãsit ideo vacua. q̃ nõ potuit nomẽ ꝓpriũ
hẽre. cũ alie cellule exceptis hijs q̃ per ge=
netiuũ noiantur sumãt nomẽ ab ipa. Quõ
enĩ possemus illã cellulã noiare quã dicimꝰ
filiũ p̃ris. frẽm fratris. p̃rem filij. et sic de sin=
gulis. Et eaz alij vocãt Joachim. alij ꝓtheũ
alij trũcuz. Nos aũt a noĩe bedelli nr̃i voce=
mus eã petruciũ. Et scire debes q̃ ꝯpetẽter
ille cellule medie ascendẽtiũ et descendẽtiũ
diuiderẽtur directe p mediũ. ut a latere de=
xtro illaꝝ cellulaꝝ ponerẽtur noia mariũ.
ut abauus ꝓauus ꝛ c̃. A latẽ sinistro noĩa
mulierũ. ut abauia ꝓauia ꝛ c̃. q̃ positi a latẽ
dextro descendũt a maribꝫ ꝛ ecõuerso. Sup̃
cellulã vacuaz ẽ cellula hec ꝯtinẽs p̃r mr̃. et
sup̃ vnũ pũctũ rubeũ ꝛ infra vnũ nigrũ. Su=
pra illã ẽ cellula auus auia. ꝯtinẽs duo pũ=
cta rubea. et duo nigra. Sup̃ illã est cellula
ꝓauus ꝓauia. hñs tria pũcta rubea. et tria
nigra. Sup̃ illam est cellula abauus abauia

habens quatuor rubea et quatuor nigra. Descendēdo sub cellula vacua habes filiū filiā. et habet vnū pūctū rubeū. et vnū nigrū. Sub illa habes nepotē et neptē. et duo pūcta rubea. et duo nigra. Sub illa pnepotē et pneptē. et tria pūcta rubea. et tria nigra. Sub illa abnepotē et abneptē. et quatuor puncta rubea. et quatuor nigra. ¶ Antequā ad collaterales transeamus. scire debes quod pūctorum numeratio. est numeracō graduū habito respectu ad cellulā vacuā. Et pūcti rubei denotāt computationē scdm ius canonicum. pūcti nigri scdm ius ciuile. etc. Ponitur autem computatio canonica in superiori parte cellularum. ciuilis vero in inferiori. ut detur intelligi excellentia iuris canonici ad ciuile. et maxime quo ad hūc casū. quo instruimur in matrimonijs que licite contrahi possint. nec ne. Et cum matrimoniū sit sacramētum ecclesie. in eo precipue lex minor est canone. s. de secū. nup. c. vlti. et pnlt. Vides autē ex pūctacōne predicta quod in computacōne ascendētiū et descendētium concordat vtrūque ius. quia in eis semper persona addita persone per carnis propagacōem gradū addicit. ¶ Ad inueniēdum aūt gradus inter eos scdm vtrūque ius. tolle hanc magistralem regulā ascendētiū et descendētiū. Quot sūt persone de quibus queritur computatis intermedijs vna dempta. tot sūt gradus inter eas. Si igitur vis scire quātum distat abauus a petrucio vtroque computato. et intermedijs quinque sūt persone. deme vnam. quatuor sūt gradus. Idem dico de ipso. p. ad abnepotē quia eodē mō erit reperire quinque personas. et sic quatuor sūt gradus. Si velles scire quot distet abauus. p. ab abnepote. p. inuenies ibi nouē personas computato. p. et sic octo erunt gradus. Scias autem quod iste. p. nō habet totam suā computationē in arbore. scis enim quod quilibet habet duos parentes. quatuor auos. octo proauos. xvi. abauos. et sic semper ascendentes duplicātur. vnde impossibile fuisset tot personas in arbore scribē. ¶ Quero aūt an inter ascendētes et descendētes prohibicō copule coniugalis excedat quartū gradum. Et dixit gof. in sūma de consang. et affi. §. Item quātum. quod nō. per decē. nō debet. e. t. que generaliter loquitur. Alij cōiter contradicētes. inter ascendētes et descendentes perpetuā esse prohibitionē dicūt. Et quod de quarto gradu dicitur in collateralibus locū habet. ad hoc. xxxv. q. .iij. progenie. et duobus. c. se. In quibus dicitur quod olim nō solū usque ad septimū gradū. sed etiā in quātum noticia erat parentele. extendebatur prohibitio. Ex quo ergo certū est alterū descendentē et alterū ascendentē. perdurat prohibitio. Ad idem insti. de nup. §. i. ff. de ritu nup. l. nupcie. et hoc verū puto. ¶ Ad collaterales transeamus et da frēm et sororē. et causa breuitatis prosequēdo solū partem mediam arboris ad modū vexilli. qua intellecta reliqua intelligitur. quod per se patet. Dicamus de fratre et descendētibus. Sub cellula fratris. filius filia. Ex. illa fratris nepos neptis. Ex illa. fratris pronepos proneptis. et frater. p. est cū. p. in primo gradu scdm canones. in scdo scdm leges. Eius filius in scdo scdm canones. in tercio scdm leges. nepos in tercio scdm canones. in quarto scdm leges. Fratris pronepos est ipsi. p. in quarto scdm canones. in quīto scdm leges. Et sic debet esse vtraque punctatio. Et isti sūt collaterales ad. p. Et nūc de cellula patris fecimus stipitē. Fac consequēter stipitē de auo. Ex eo patruus amita. Ex illa frater patruelis et amitiuus. soror patruelis et amitiua. Ex illa horum filius filia. Ex illa horum nepos neptis. Patruus est. p. scdo gradu. frater patruelis etiā scdo gradu. filius in tercio. nepos in quarto scdm canones. Per leges aūt patruus in tercio. frater patruelis in quarto. filius in quīto. nepos in sexto. et sic debet esse vtraque pūctatio. Postea fac proauū stipitē. et habet filius patruū magnū. amitā magnā. auūculū et amiā. auūculū magnū. et materterā magnā. Illos nō prosequimur. Ex cellula patrui magni. proprior sobrinus. proprior sobrina. Ex illa. horum filius filia. Ex illa. eorūdem nepos neptis. Et quia. p. distat a proauo quem nūc feci stipitem tercio gradu. ergo a patruo tercio et a propriori sobrino tercio et a filio tercio. et a nepote qui exit lineam equalitatis quarto scdm canones. Scdm leges vero distat. p. a patruo magno quarto. a propriori sobrino quīto. et a filio sexto. et a nepote septīo. et sic debet esse vtraque pūctacō. Modo fac abauū stipitē cum

tribus filijs. scilicet ꝑpatruo ꝓauo. et ꝓauũ-
culo. De ꝓauũculo nõ ꝓsequor. Ex cellula
ꝑpatrui orit᷑ cellula. hoꝝ filius filia. Ex illa
hoꝝ nepos neptis. Ex illa eorũdē ꝓnepos
ꝓneptis. Isti omes sũt cũ. p. in quarto gra-
du. qꝛ. p. distat a stipite in quarto gradu.

Et ex illa linea nullus exit lineā equalitatis
ergo omes ab eo distant quarto. Scdm
leges ꝑpatruus distat. v. filius. vi. nepos
. vij. ꝓnepos. viij. et sic debet esse vtraqꝫ pũ-
ctatio. ¶ Nũc videndũ est quibꝯ regulis
gradus illoꝝ collateraliũ cognoscantur.
Collateraliũ equalis linee vnā trado regu-
am ſm canões. Collateraliũ in linea equa-

li. quoto gradu quis distat a comũ stipite
toto distant inter se vel sibi attinēt. hoc ſm
canones. Exemplũ pone. cũ facis abauũ sti-
pitē inter. p. et ꝓnepotē ꝑpatrui. nā illi sunt
in linea equali. quilibꝫ distat a stipite quar-
to gradu. ergo inter se q̄rto. Scdm leges

vero aliter est. et sic dicimus regulaꝫ. Colla-
teraliũ in linea equali quoto gradu quis di-
stat a comũ stipite. toto duplicato distant
inter se vel sibi attinēt. Vides ergo ex supe-
rius dictis et ex pũctacōne. qꝛ ꝑdicti. p. et
pronepos ꝑpatrui distant. viij. Et insurgit
illa diuersitas. qꝛ ſm leges quelibꝫ ꝑsona
gradũ facit in collateralibꝯ. vnde duo frēs

faciũt duos gradus. Scd̃m canones vero
due ꝑsone faciũt vnũ gͣduꝫ. vnde ut patet
in cellula fratris. frater est cũ. p. in pͥmo gra=
du ſm canones. in scd̃o ſm leges. Sed cõ=
putacõ eoꝝ ob aliud fit ꝙ̃ nr̃a. xxxv. q. v.
. c. ij. Bene ergo dicit̃ ſm leges. ꝙ in equa=
li linea collateraliuꝫ. siue linea sit paris nu=
meri siue disparis. nõ est reꝑire disparẽ gra=
dum. vide in linea paris numeri secũda vel
quarta. disparis numeri pͥma vel tercia. In
pͥma scd̃us gradus. in scd̃a quartus. in ter=
cia sextus. in quarta octauus. qđ nõ est ſm
canões. q: in equali linea disparis numeri
habemus disparẽ gradũ. q: in pͥma pͥmuꝫ.
in tercia terciũ. in qͥnta quĩtũ. et sic de singu=
lis. ¶ Nunc restat videre de collateralib9
in linea inequali. de quib9 traditur talis re=
gula ſm canones. Collateraliũ in linea ine=
quali quoto gͣdu remotior distat a ꝯmuni
stipite. toto distant inter se. Exemplũ pone
faciendo abauũ stipitẽ. p. et filius ꝓpatrui
sunt in linea inequali. ꝯputemus ergo a re=
motiori scꝫ a. p. ſꝫ. p. distat a stipite quarto
gradu. ergo a filio ꝓpatrui quarto. Et idẽ
in descendẽtib9 usqꝫ ad lineã equalitatis. et
hoc est qđ dicimus ꝙ ꝑsona addita ꝑsone
usqꝫ ad lineã equalitatis. nõ crescat gͣdus.
quia ꝓpatruus. filius eius. nepos. et ꝓnepos
om̃es distãt quarto a. p. Sed aliter ſm le=
ges ſm quas talẽ regulã tradimus. Colla=
teraliũ in linea inequali. quot sũt ꝑsone sti=
pite dempto. tot sũt gradus. vnde. p. a sti=
pite distat quarto. a ꝓpatruo quĩto. a filio
sexto. a nepote. vij. a pronepote. viij. et sic
quelibet ꝑsona facit gradũ. Vides ex supͣ=
dictis ꝙ. p. nõ potest ꝯtrahere cũ aliqua de
arbore. distat enim a summo scilicet ab auo.
ab ymo scilicet a nepote. ab extremis colla=
teraliũ. ab om̃ib9 hijs quarto. a medijs ci=
teriori. per qđ satis patet ꝙ cũ nullo potest
contrahere. Sed si extremus in collaterali=
bus. utputa si ꝓnepos ꝓpatrui. vel ꝓnepos
fratris ꝓcrearet filiã. possꝫ. p. cũ illa ꝯtrahẽ.
Licet aũt ꝯtrahat̃ in qͥnto gradu. remanet
tamẽ ꝯsangͥnitas. Prohibitio enim que ꝑ
ius positiuũ ꝓcesserat potuit tolli. ſꝫ natura=
lia sũt immutabilia. v. di. in pͥ. Scire debes
ꝙ ꝯmuniter dicunt doctores ꝙ abauus et
ꝓauus ⁊ auus sũt bigami. dicentes ꝙ si nõ
essent bigami nõ possent filij eoꝝ ꝯiũgi. cũ
essent fratres. ſꝫ de hoc nõ multũ curo. quia
eadeꝫ racõne sic essꝫ de alijs cellulis duplici=
bus ꝙ ꝑsone eaꝝ essent bigami. vnde fin=
gamus ꝑinde ac si in qualibet duplici cellu=
la haberemus quatuor ꝑsonas. ac si dicere=
tur ꝓpatruus ⁊ vxor. ꝓamita ⁊ maritus. vñ
duplicacõ posita fuit ut noĩa demõstraret in
vtroqꝫ sexu. non ut eos ꝯiuges denotaret.
Sciendũ est etiã ꝙ in collateralib9 equalis
linee bene sequit̃ ista regula affirmãdo et
negando. ego ⁊ tu sumus ꝯsangͥnei in linea
equali. et ego possuꝫ accipere filiã tuã. ergo
tu meã. Et negatiue. ego nõ possuꝫ accipe fi=
liam tuã. ergo nec tu meã. Affirmatiua ꝓce=
dit in linea equali quarti gradus. Negati=
ua in tercio vel citeriori. Sꝫ in linea inequali
hoc nõ ꝓcedit affirmãdo vel negãdo. quia
si vnus est in quarto alter in tercõ vel citeri=
ori. qui est in tercõ vel citeriori pt ꝯtrahẽ cũ
filia eius qui est in quarto gradu. et nõ ecõ=
uerso. vnde ꝓpatruus filius ⁊ nepos ꝯtrahẽ
possunt cũ filia. p. ſꝫ nõ econuerso. ¶ Demũ
q̃ritur an collaterales quoꝝ vnus ẽ in qͥnto
et alter in pͥmo. puta filia. p. et ꝓpatruus pos=
sint adinuicẽ ꝯtrahere. Dicit host. ꝙ nõ. et
hoc no. s. e. ꝙ dilectio. et. c. tua. et in sũma
huius ti. de ꝯsangͥ. §. nũquid in quĩto ⁊ pri=
mo. qđ per sua argumẽta nititur ꝓbare. sic
scꝫ pater ⁊ filius vna ꝑsona censentur. C. de
impu. et alijs substi. l. vlti. Sicut ergo non
contrahit cũ stipite. sic nec cũ filijs stipitis
Bene facit ꝑdicta dec. tua. vbi fratres vidẽ=
tur poni pro stipite. Contrariũ tenet B. qđ
colligitur ex glo. quã ponit. s. e. t. c. vlti. Et
Ray. et Jo. de deo. et hoc ẽ verissimũ qđ ꝓbãt
verba regule posite. s. e. c. vlti. dũ dicit ibi.
descendẽtiuꝫ ab eodeꝫ. ſꝫ certũ est ꝙ ꝓpatru=
us descendit a stipite. ꝑterea aut dicis ꝙ ẽ
inter eos ꝓhibitio ascendentiũ ⁊ descendẽ=
tiũ. aut collateraliũ. De pͥmo patet negãdo
q: certũ est filiũ. p. nõ descendisse a ꝓpatruo
Est ergo prohibitio collateraliũ. sed certũ
est ꝙ isti distant quĩto. quid igit̃ impediat
istos collaterales ꝯtrahẽ nõ video. Jo. an.

AD arborem affinitatis et eius mate-
riam transeamus. Et p̄mo viden-
duz ē quid sit affinitas. et vnde di-
catur. et quō ip̄ius grā insurgāt et gradus
computētur. Deinde arborē formemus. Po-
nemus postea quedā notabilia. et quasdā

questiones. ¶ Est autē affinitas p̄sonaꝝ
ꝓximitas. ex coitu ꝓueniens. omni carens
parentela. hoc s̄m canones. Sed s̄m leges
est ꝓximitas ꝓueniens ex nupcijs. Et re-
quiritur s̄m leges ꝙ legittime sint nupcie.
nō interdicte ut ꝯtrahatur affinitas. ff. de
gradi. l. nō facile. §. sciendū. Et dicit᷑ affini-
tas quasi duoꝝ ad vnū finem vnitas. eo ꝙ

due cognacōnes diuerse per nupcias s̄m
leges. vel per coitū s̄m canones copulātur.
et alter ad alterius ꝯgnacōis finē accedit.
ut in. e. l. §. affines. Sed ꝙ per fornicariū
coitū et incestuosū s̄m nos ꝯtrahatur affini-
tas. patet de eo qui cog. ꝯsang. vx. sue. c.

discretionē. et. c. p̄n̄st. Sed ꝯsideracō legis
fuit circa hereditates et tutelas differēdas.
et ne quis cogatur aduersus affinem testi-
moniū dicē. ff. de gradi. l. iuris consultus. in
prin. et. ff. de testi. l. iij. et. iiij. q. iij. §. Item in
criminali. v̄. Itē lege Julia. Sed canon quo
ad matrimonia ꝓhibenda ꝯsiderauit vnio-
nem carnis que insurgit ex copula. Et est

videre sm hoc ꝙ ꝯcurrē potest attinentia consanguinitatis et affinitatis. ut si quis cognoscat ꝯsanguineā suā. oēs ꝯsanguinei vtriusqꝫ sūt vtriqꝫ affines. Scias autē ꝙ affinitas est ꝑpetuū impedimentū qđ durat etiā mortua ꝑsona qua mediāte ꝯtrahitur. xxxv. q. x. fraternitatis. Nec oritur affinitas ex pollucōne extraordinaria. que fit extra claustra pudoris. xxxv. q. iij. extraordinaria. et adde qđ ibi notatᷣ. Et insurgit affinitas ex coitu interdū cū publica honestate. interdum sine. Et publica honestas interduꝫ sine affinitate. ut si cognosco vxorē vel sponsaꝫ. hic impedimentū est publice honestatis ⁊ affinitatis. Si ꝯgnosco nō sponsam. hic affinitas sola est. Si sponsam nonduꝫ ꝯgnoui. ibi sola publica honestas. hoc dico. quia si mortua est vxor tua. vis ꝯtrahē de dispensacōne ecc̄ie cuꝫ ꝯsangᷓnea sua. et ecc̄ia dispensat ꝙ possis ꝯtrahē cū illa non obstante ꝙ sit tibi affinis tali gradu. per dispensationē adhuc ꝯtrahē nō poteris. quia licet sublatū sit impedimētuꝫ affinitatis. nō tamē sblatū est impedimētuꝫ publice honestatis. Debes ergo facē exp̄mi ꝙ possis cuꝫ tali ꝯtrahē. nō obstante impedimento publice honestatis. pro eo ꝙ desponsasti consangᷓneā eius in quarto gradu. Et non obstante ꝙ est tibi affinis in quarto. ꝓ eo ꝙ dictam desponsatā carnaliter ꝯgnouisti. et tūc mr̄imoniū ꝓcedē poterit. ¶ Genus affinitatis ꝯgnoscitᷣ per hanc regulā. sed nō gradus. Persona addita ꝑsone per carnis copulā. mutat genus sꝫ nō gradū. Isto mō. Si is qui est michi in sc̄o gradu ꝯsangᷓnitatis ꝯgnoscat mulierēꝫ. illa est michi sc̄o gradu affinitatis. et p̄mo gn̄e. Si alius eā cognoscit. ille attinet michi sc̄o gn̄e affinitatis. et sc̄o gradu. Si ille aliā mulierē cognoscat. illa attinet michi tercio gn̄e affinitatis et sc̄o gradu. Sed quia solū primū genus hodie habet ꝓhibitionē. et quia. B. plene tradidit. s. de ꝯsangᷓ. et affi. nō debet. hic circa hoc nō insisto. ergo si ꝑsona michi consangᷓnea ꝯiūgat sibi aliā ꝑsonā carnali copula. ꝑsona iūcta est michi affinis p̄mo gn̄e affinitatis. si attinēs michi p̄mo gn̄e affinitatis carnali copula se alteri ꝯmisceat. ille attinet michi sc̄o gn̄e. Si affinis michi sc̄o genē aliquā ꝯgnoscat. illa est michi affinis tercio genē. sed eodem gradu.

¶ Est igitur videre de gradibꝫ. Certū est ꝙ affinitas nō habet hodie ꝓhibitionē. nisi in primo genē. et in illo usqꝫ ad quartū gradum. Sed affinitas nō habet suā specialeꝫ cōputationē graduū. sꝫ ꝯputantᷣ gradus affinitatis sm gradus ꝯsanguinitatis. Si ergo ꝯsangᷓneus tuus ꝯgnoscat mulierē. si vis scire quoto gᷓdu affinitatis attinet tibi mulier illa. vide quoto gradu est tibi ꝯsanguineus tuus. sm regulas quas tradidi in ꝓxima arbore. et quoto ē tibi ille ꝯsanguineus. toto mulier est tibi affinis. et semp in primo genē. ¶ Nūc formemus arborē. Et in medio arboris sunt quatuor cellule. et in prima supiori ponitᷣ primus gᷓdus. in sc̄a sc̄dus. in tercia tercius. in quarta quartus gradus. Et de hijs p̄mo queritur. quare ponantur in medio fratris ⁊ sororis. Secūdo quare nō exprimāt attinētiaꝫ. dicendo primus gᷓdus affinitatis. et sic de singulis. Ad primū dic hoc fuisse ut detur intelligi ꝙ affinitas oritur ex ꝯsangᷓnitate. et ꝙ ab vtroqꝫ sexu virili et femineo affinitas cōtrahatur. Ad sc̄m dic attinētiam nō fuisse exp̄ssam ut illa ꝯputacō graduū ad ꝯsangᷓnitateꝫ et affinitatē referatur. vnde soror ⁊ frater sūt in p̄mo gradu ꝯsangᷓnitatis. et frater et vir sororis sūt in p̄mo gradu affinitatis. et sic de alijs. Deinde a latere dextro dicte linee ponitur alia linea quatuor cellulas ꝯtinens. In p̄ma scribitᷣ frater. in sc̄a fratris filius. In tercia fratris nepos. in quarta fratris ꝓnepos. Ad dorsuꝫ huius alia linea ꝯtinens alias quatuor cellulas. In quarꝝ prima scribitur vxor fratris olim relicta. in sc̄a vxor filij fratris. in tercia vxor nepotis fratris. in quarta vxor ꝓnepotis fratris. A latere sinistro sūt alie quatuor cellule. quarꝝ prima soror. sc̄a sororis filia. tercia sororis neptis. quarta sororis ꝓneptis. Ad dorsū harꝝ sūt alie quatuor. p̄ma vir sororis olim relictus. sc̄a vir filie sororis. tercia vir neptis sororis. quarta vir ꝓneptis sororis. Ponuntur etiam due alie cellule. vna a dextro latere continēs. relictus relicte fratris. A sinistris

relicta relicti sororis· que sm oēs ponūtur
ad decorem · et ad demonstrandū genera
affinitatis que hodie ꝓhibicōez nō habēt.
Adhuc habes duas lineas reflexas quaꝝ
vna oritur in cellula fratris· et terminat᷑ in
cellula viri sororis · in qua scribitur primū
genus affinitatis· Item alia linea reflexa
que oritur in cellula sororis· et terminat᷑ in
cellula vxor fratris · in qua idem scribitur.
¶ Circa hoc quero quare in cellula vxor fra-
tris· scribitur olim relicta· qđ nō ponitur in
alijs cellulis inferioribꝰ eiusdem linee. Et
dic hoc factū fuisse ꝓpter cellulā que ponit᷑
ad dorsum illius· quasi dicat· frater habuit
vxorē· mortuo fratre· vxor ab eo relicta cō-
traxit cū alio viro· Illa demū mortua· iste re-
lictus a relicta fratris vult ɔtrahē cū soro-
re· nūquid pt. Olim nō poterat qꝛ erat sibi
in scđo genē· et pmo gradu· hodie vero pt.
Idez sit repetitū quo ad cellulā viri sororis.
¶ Ad cognoscenduz ergo gradus affini-
tatis ꝛ genus· tam ex forma arboris· q̃ ex
prius dictis· tolle hanc solaz regulā magi-
stralem per carnalē copulā viri ꝛ mulieris·
Inter ɔsangneos mulieris ꝛ virū · et inter
consangneos viri et mulierē ɔtrahitur affi-
nitas pmi generis eiusdez gdus cuius est
consangnitas. Quare dicat᷑ in regula per
carnalē copulā viri ꝛ mulieris· et nō viri et
vxoris· collige ex hijs que in pncipio dixi
inter ɔsanguineos mulieris ꝛ virū· et ɔsan-
guineos viri ꝛ mulierē· Ideo dixi · qꝛ inter
virū ꝛ mulierē nō ɔtrahitur affinitas· ꝫ ipi
sūt affinitatis causa· Item inter ɔsangneos
viri ꝛ ɔsangneos mulieris nulla est affini-
tas· vnde duo frēs ɔtrahent cū duabꝰ soro-
ribus· pater ꝛ filius· cū matre ꝛ filia. Sed
est affinitas inter ɔsangneos mulieris et
ipm virū· et ɔsangneos viri ꝛ ipaz mulierē
·s· de ɔsan· et affi· qꝛ super hijs. Primi gnis
quare dixerim· etiaz ex supioribꝰ patuit· et
eiusdē gradus cuius est ɔsangnitas· vide
hoc in arbore· nā frater ꝛ soror sūt in primo
gradu ɔsangnitatis· maritus sororis ē fra-
tri in pmo gradu affinitatis · et sic vxor fra-
tris sorori· et sic filia sororis est filio fratris
et ipi fratri in scđo gradu ɔsanguinitatis·
maritus eius in scđo gradu affinitatis · et

ecōuerso· et sic in reliquis· Unde vir ꝓne-
ptis sororis attinet fratri ꝛ omibꝰ descendē-
tibus qui sūt in arbore quarto gradu affini-
tatis. Et hoc ideo · qꝛ toto gradu ɔsangni-
tatis attinet pdictis ipa ꝓneptis. Qui sunt
in arbore ideo dixi · qꝛ si ꝓnepos fratris ha-
beret filiū· ille excederet lineā equalitatis·
et sic attineret quīto gdu · sm regulas tra-
ditas in ꝓxima arbore. ¶ Post hoc notan-
dum est· qꝛ illud pcise nō sequitur· ego et tu
sumus affines· ergo ꝛ filius quē ꝓcreo est
tibi affinis. Nam interdum filius meus mu-
tat genus attinētie· qꝛ ego sū tibi affinis et
ipe ɔsanguineus· Interdū nil attinet tibi· in-
terdū mutat gradū· Interdū nec mutat ge-
nus nec gradū. Exemplū· si ego ꝛ tu sumus
affines per apposicōem mei· qꝛ scilicet ɔtra-
xi cū ɔsanguinea tua· si ex dicta ɔsangnea
tua filiū ꝓcreo· ille est tibi ɔsanguineus· nō
affinis. Sz si ego maritus ɔsanguinee tue·
ex alia muliere filiū ꝓcreo · ille nec est tibi
consanguineus· nec affinis. Si vero tu con-
sanguineus vxoris mee filiū ꝓcreas· hic fi-
lius nō mutat genus attinentie· qꝛ tu pater
es michi affinis· et ipe affinis. Sed si tu et
vxor mea eratis in eqli linea· vel in inequa-
li· et tu eras remotior· qꝛ tu eras in tercō ipa
in scđo vel pmo· tūc ipe filius mutat gradū·
quia tu pater es michi in tercio gradu affi-
nitatis· et ipe michi in quarto. Si vero tu et
vxor mea eratis ɔsanguinei in linea inequa-
li· ꝫ vxor mea erat remotior· ut qꝛ ipa in ter-
cio· et tu in scđo · tunc filius tuus nō mutat
genus· nec gradū· qꝛ tu michi affinis· et ipe
affinis· tu in tercio gdu· et ipe in tercio gdu.
Itē nota qꝛ istud etiā nō sequit᷑· ego ꝛ tu su-
mus affines· et ego nō possum accipe filiaz
tuā· ergo nec tu meā· qꝛ si habeam ɔsangui-
neam tuā in vxorē· tu bene potes ɔtrahē cuz
filia mea quā habui ex alia muliere· qꝛ affi-
nitas nō ɔtrahitur inter ɔsanguineos viri·
et ɔsanguineos mulieris· ꝫ inter virū ꝛ con-
sanguineos mulieris· et inter mulierē ꝛ con-
sanguineos viri· ut dixi· et ꝓbat᷑ ·s· de ɔsan·
et affi· qꝛ sup hijs. Sed ego nō possum con-
trahē cū filia tua· nisi forsitan illa excederet
quartū gradū· ut qꝛ esƺ in qnto. Et ē simile
sm qꝛ dixi supra in ꝓxima arbore· circa finez.

carte n· 67

¶ Nunc queritur. an affinitas inter ascendentes & descendentes hẽat ꝑpetuã ꝓhibicõez. an extendat̃ tantũ usqꝫ ad quartũ gradũ. Et si teneremus opinionẽ goff. de qua dixi supra in arbore ꝓxima circa mediuꝫ. diceremus ꝙ usqꝫ ad quartũ gradũ tantũ. Sed tenẽdo ɔtrariã opinionẽ dicemus ꝙ ꝓhibitio sit ꝑpetua. Dicit enim textus. ꝙ ita abstinere debemus a ɔsanguineis uxoris. ut a ꝓpriis. s. de ɔsang. et affi. c. i. xxxv. q. iii. de ꝓpinquis. et. c. equaliter. Si ergo inter cõsanguineos ascendentes et descendentes ꝓhibitio extendit̃ in infinitũ. ergo & inter affines. ad idẽ insti. de nupc. § affinitatis. Et dicit lex ꝙ tales affines descendentes et ascendentes habentur loco parentũ et liberoꝝ. ff. de gradi. l. nõ facile. § et retro. in fi. Eodẽ mõ possꝫ formari questio de affinibꝫ quoꝝ unus est in primo gͣdu. alter in quĩto. sicut in ɔsanguineis dixi supra in arbore ꝓxima in fine. An liceat autẽ diuersis temporibꝫ habere in uxores duas ɔgnatas. scilicet uxores duoꝝ fratrũ. et an ɔiũcti olim in gradu ꝓhibito. hodie ꝑmisso. simul manere possint. de hoc vide notata. s. e. de ɔsan. et affi. c. non debet. ¶ Ultimo queritur ad utramqꝫ arborem. an ꝓhibitio ɔsanguineorum uel affiniũ ɔiũgendoꝝ. ꝓcedat ex ꝓhibitione diuina. an ex humana. Et quare facta fuit ꝓhibitio. Breuiter scias ꝙ olim ꝓpter necessitatez frater necessario habuit contrahere cũ sorore. et ɔsanguinei cũ ɔsanguineis. unde tũc in collateralibꝫ nõ erat ꝓhibitio. hoc fuit a principio generis humani in filiis & nepotibꝫ Ade. Hoc etiaꝫ fuit post diluuiũ in nepotibꝫ Noe. In leuitico vero ꝓhibite fuerũt fere. xii. ꝑsone. quas vide no. s. de resti. spo. litteras. et de diuor. c. gaudemus. Demũ ius positiuũ canonicũ ꝓhibuit consanguineos & affines primi generis coniũgi in septimo gradu & citeriori. que ꝓhibitio postea usqꝫ ad quartũ gradũ est restricta. s. e. non debet. reuocatis etiam quibusdam aliis probibicõibꝫ. ut ibi patet. Reuocatio vero fuit ex causa que ibi ponitur. et. s. de testi. c. licet ex quadã. Per qd̃ patet ꝙ probibitio partim procedit ex iure diuino. et parti ex positiuo. unde in scd̃o gradu equalis linee collaterales contrahere possunt a iure diuino. sed nõ positiuo. Racio vero probibicõis sumitur. xxxv. q. i. § i. et. c. i. fuit enim ꝓpter caritatẽ ampliandã. Naꝫ si contraherem cũ sorore. idem essꝫ pater et socer. mater & socrus. vir et frater. & c̃. Sꝫ si aliũ habeo patrẽ. aliũ socerũ. numerosius se caritas ꝓtenderet. in qua uniuersi fideles et ꝑcipue studentes ɔtinuo ꝑseuerent. per graciam eius qui est benedictus in secula seculorum. Amen. Deo gracias.

